

ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการสู่ความสำเร็จตามหลักอิทธิบาทสี่ กับกฎแรงดึงดูดของ รอนดา เบิร์น*

AN ANALYTICAL STUDY OF SUCCESS PROCESS BETWEEN THE FOUR IDDHIBATH AND LAW OF ATTRACTION OF RHONDA BYRNE

ชาณฐาดา มั่นประเสริฐ

Chanthada Manprasert

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chiang Mai Campus, Thailand

E-mail: Chanthada@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาหลักการและกระบวนการสร้างความสำเร็จตามหลักพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาหลักการและกระบวนการสร้างความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดของรอนดา เบิร์น 3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักการ กระบวนการและวิธีการในการสร้างความสำเร็จตามหลักอิทธิบาทสี่กับความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดของ รอนดา เบิร์น ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสู่ความสำเร็จตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบไปด้วย 1) ฉันทะ ความพอใจ ความต้องการที่จะทำ 2) วิริยะ ความเพียร ไม่ท้อถอย 3) จิตตะ คือตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำ เอาจิตฝึกฝนไม่ปล่อยให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง ในส่วนของกฎแรงดึงดูดมีความเชื่อว่าเมื่อเราคิดอย่างไจะได้ผลเช่นนั้น ฉะนั้นจึงต้องคิดถึงสิ่งที่ต้องการอยู่เสมอ โดยกระบวนการคิดเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอนคือ 1) การขอ คือร้องขอต่อจักรวาลในสิ่งที่ต้องการ 2) เชื่อ ต้องเชื่อว่าได้สิ่งนั้นมาแล้ว 3) รับ ต้องมีความรู้สึกมีความสุขราวกับเรามีสิ่งนั้นอยู่จริง ๆ ความแตกต่างของอิทธิบาท 4 และกฎแรงดึงดูด ประกอบไปด้วย อิทธิบาท 4 มุ่งเน้นการ

* Received 6 June 2019; Revised 22 July 2019; Accepted 24 July 2019

พึ่งตนเองในขณะที่กฎแรงดึงดูดมีการหวังพึ่งพลังงานลึกลับ นอกจากนี้อิทธิบาท 4 มีกระบวนการของการตรวจสอบ ทบทวน ไตร่ตรองอยู่เสมอ ทำให้ความสำเร็จนั้นยืนยาว ในขณะที่กฎแรงดึงดูดไม่มีกระบวนการดังกล่าว และที่สำคัญกฎแรงดึงดูดมุ่งเน้นความสำเร็จในทางโลก ฉะนั้นจึงเป็นการสร้างสมกิเลสให้พอกพูนมากยิ่งขึ้น ในขณะที่อิทธิบาท 4 มุ่งหวังความสำเร็จทั้งทางโลกและทางธรรม จึงเน้นย้ำการใช้ชีวิตในทางโลกอย่างมีสติ เพื่อให้ส่งเสริมและเกื้อกูลต่อการพัฒนาในทางธรรมไปด้วย

คำสำคัญ: อิทธิบาท 4, กฎแรงดึงดูด, ความสำเร็จ

Abstract

The objectives of this study are to 1) examine the principles and processes of success in accordance to the Buddhism Principles 2) to examine the principles and processes of success in accordance with the Law of Attraction of Rhonda Byrne and 3) to analytical examine the principles and processes of success between the Four Iddhibath and the Law of Attraction of Rhonda Byrne. The findings reveal that the processes of success in accordance to the Four Iddhibath are 1) Chanda: will and aspiration, 2) Viriya: effort and exertion, 3) Citta: thoughtfulness and dedication and 4) Vimamsa: examination and intellectual reasoning. Moreover, it also relates to the investigation of own actions, planning, measuring and improvement solution. The processes of success in accordance with the Law of Attraction consist of 3 steps, which are 1) ask the universe what you wish for, 2) believe that you get what you wish for and 3) receive and congratulate yourself as if you possess what you wish for. The differences between these two principles are the Four Iddhibath focuses on self-dependence while the Law of Attraction tends to believe in secret power. Likewise, the Four Iddhibath includes the processes of continuous investigation, review and consideration. In addition, the Law of Attraction emphasizes the success in both worldly and religiously dimensions which can multiple lustful desires. On the

other hands, the Four Iddhibath highlights the worldly living in thoughtful manner and, at the same time, support and assist in dharma development too.

Keywords: Four Iddhibath, Law of Attraction, Success Process

บทนำ

มนุษย์ทุกคนล้วนปรารถนาความสำเร็จด้วยกันทั้งสิ้น ซึ่งกระบวนการที่จะได้มาซึ่งความสำเร็จของแต่ละคนนั้นก็ล้วนมีความแตกต่างกันในรายละเอียด หากแต่สามารถคาดหวังผลสัมฤทธิ์ได้จากกระบวนการเหล่านั้น ในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ได้แสดงหลักธรรมสู่ความสำเร็จที่เรียกว่าอิทธิบาท 4 (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) พระพุทธเจ้าทรงยืนยันว่าการที่มนุษย์คนใดจะประสบความสำเร็จอย่างแท้จริงนั้นจะต้องอาศัยหลักอิทธิบาทสี่เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ฝึกฝน พัฒนาตนเองให้ก้าวไปในกิจการงานที่ตนทำอยู่อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจนมีความชำนาญ เข้าถึงสาระแก่นสารของงานและทำผลงานให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั้งหลายอย่างน่ามหัศจรรย์ เปรียบเสมือนดังคนที่เปิดเผยความลุ่มลึกลึกลับที่มีอยู่ตามธรรมชาติให้เป็นที่ปรากฏแก่ผู้คน หรือหายของที่คำอยู่ให้รับรู้เปิดเผยเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้ที่สามารถมองเห็นได้โดยทั่วไป อันนำมาซึ่งคุณประโยชน์ที่เป็นสาระแก่นสารแก่การพัฒนาชีวิตอย่างแท้จริง

ส่วนในโลกยุคปัจจุบันมีทฤษฎีสู่ความสำเร็จหนึ่งเกิดขึ้นและแพร่หลายในโลกตะวันตก ชื่อว่ากฎแรงดึงดูด กฎแรงดึงดูดเชื่อว่าความคิดทรงอำนาจมาก กระบวนการสร้างแรงดึงดูดมีขั้นตอนคือการแสดงเจตจำนงด้วยการร้องขอสิ่งดีงามต่อจักรวาล สร้างพลังแห่งความเชื่อและความศรัทธาในการลงมือทำและการยอมรับสิ่งดีงามหรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยิ่ง ๆ ขึ้นไปสู่ความสำเร็จ โดยให้มีการเริ่มต้นวันใหม่ด้วยสิ่งดีงาม คิดดี ทำดี มองบวก มุมมองความคิดด้านบวกนี้จะเป็นพลังขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จได้ (รอนดา เบิร์น, 2560)

แต่โดยธรรมชาติของมนุษย์เรานั้นชอบคิดไปในทางร้ายก่อนเสมอ มักคิดถึงสิ่งที่เราไม่ต้องการ สิ่งที่ไม่อยากเจอ สิ่งที่ไม่อยากได้ ซึ่งเป็นการมองโลกในแง่ลบ ทำให้จิตใจนั้นขาดพลังงานขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ ฉะนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนจิตใจนี้ให้ให้เต็มเปี่ยมไปด้วยพลัง เพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจ หรือแรงผลักดันให้ก้าวสู่ความสำเร็จอย่างที่ตั้งใจได้

ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาวิเคราะห์กระบวนการสู่ความสำเร็จตามหลักอิทธิบาทสี่ กับกฎแรงดึงดูดของรอนดา เบิร์น เป็นการศึกษาที่มีความน่าสนใจของคนในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการฝึกฝนตนเองในทางที่ดี เต็มเปี่ยมไปด้วยพลังบวก มีบทบาทต่อการนำมาใช้ในชีวิตให้ประสบความสำเร็จได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสู่ความสำเร็จตามหลักอิทธิบาทสี่กับกฎแรงดึงดูดของ รอนดา เบิร์น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ปรารถนาซึ่งความสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักการ และกระบวนการสร้างความสำเร็จตามหลักพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษาหลักการ และกระบวนการสร้างความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดของรอนดา เบิร์น
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักการ กระบวนการและวิธีการในการสร้างความสำเร็จตามหลักอิทธิบาทสี่กับความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดของรอนดา เบิร์น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) โดยศึกษาค้นคว้าจาก พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2539 เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) โดยศึกษาค้นคว้าจาก คัมภีร์อรรถกถา และเอกสารต่าง ๆ ที่อธิบายถึงอิทธิบาท 4 นอกจากนี้ยังศึกษาเรื่องของกฎแรงดึงดูดผ่านหนังสือสำคัญที่ใช้เป็นหลักในงานวิจัย ชื่อเรื่องว่า เดอะซีเคร็ต ของรอนดาเบิร์น ประกอบกับเอกสารเกี่ยวกับกฎแรงดึงดูดจากผู้เชี่ยวชาญอีกหลายท่านมาประกอบกัน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การวิจัยภาคสนาม (Field Research) และเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview) โดยสัมภาษณ์ พระสงฆ์ผู้มีความรู้เรื่องของอิทธิบาท 4 จำนวน 2 รูป และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เรื่องกฎแรงดึงดูด จำนวน 2 ท่าน นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์ผู้ที่ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อสร้าง

ความสำเร็จในชีวิต จำนวน 5 ท่าน และผู้ที่ใช้กฎแรงดึงดูดสร้างความสำเร็จในชีวิตจำนวน 5 ท่าน

การศึกษาสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษากระบวนการสู่ความสำเร็จตามหลักอิทธิบาท 4 กับกฎแรงดึงดูดของรอนดา เบิร์น โดยมีขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ข้อมูลจากพระสงฆ์ ผู้เชี่ยวชาญ รวมไปถึงผู้ใช้หลักอิทธิบาท 4 และกฎแรงดึงดูดในชีวิตประจำวัน รวมทั้งสิ้น 14 คน
2. สรุปและนำเสนอผลการศึกษาที่ได้ทั้งจากการศึกษาในเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยนำมาอธิบายโดยแยกเป็นบท ๆ ตามเนื้อหาสาระที่สำคัญและการศึกษาค้นคว้า
3. สรุปผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมประกอบด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการศึกษาจากเอกสาร (Document Research) และการวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการเก็บตัวอย่างจากกลุ่มประชากร ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยจะทำการวิจัยในประเด็นความหมาย คุณค่า หลักการ กระบวนการ วิธีการสร้างความสำเร็จตามหลักแห่งอิทธิบาทสี่ในทางพระพุทธศาสนากับในประเด็นดังกล่าวของความสำเร็จตามกฎแห่งแรงดึงดูดของ รอนดา เบิร์น รวมทั้งการวิเคราะห์เปรียบเทียบในประเด็นดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างในแง่มุมต่าง ๆ ของกระบวนการสร้างความสำเร็จในแนวทางทั้งสองระบบดังกล่าวข้างต้น

1.2 ขอบเขตด้านเอกสาร

ผู้วิจัยได้แยกประเภทในการศึกษาวิจัยดังนี้

1.2.1 เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) ได้แก่ พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และหนังสือความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดของรอนดา เบิร์น

1.2.2 เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) ได้แก่ อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ประกรณ์วิเศษ วิทยานิพนธ์ หนังสือ งานวิจัยตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิจัยทั้งในส่วน of หนังสือเดอะซีเคร็ตของรอนดา เบิร์นและหนังสือในความสำเร็จอื่นตามแนวคิดของกฎแรงดึงดูด

1.3 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ

1.3.1 พระสงฆ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิบาท 4 จำนวน 2 รูป

1.3.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎแรงดึงดูด จำนวน 2 คน

1.3.3 บุคคลทั่วไปผู้ใช้อิทธิบาท 4 ในการดำเนินชีวิต จำนวน 5 คน

1.3.4 บุคคลทั่วไปที่ใช้กฎแรงดึงดูดในการดำเนินชีวิต จำนวน 5 คน

รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล จำนวน 14 รูป / คน

ผลการวิจัย

งานวิจัยกระบวนการสู่ความสำเร็จตามหลักอิทธิบาทสี่กับกฎแรงดึงดูดของรอนดา เบิร์น

1. หลักการและการบวนการสู่ความสำเร็จตามหลักอิทธิบาท 4 ในพระพุทธศาสนา
อิทธิบาท 4 คือ คุณธรรมเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมายมี 4 อย่าง คือ 1) ฉันทะ ความพอใจ คือความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป 2) วิริยะ ความเพียร คือขยันหมั่นเพียร ประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็ง อุตุน เอาธุระไม่ทอดอ้อย 3) จิตตะ ความคิดมุ่งไป คือตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำในสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกฝัไม่ปล่อยให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไปอุทิศตัวอุทิศใจให้สิ่งที่ทำ 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือทดลอง คือหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบข้อที่ยั่งยืนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ คัดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2550) วิธีการที่จะทำให้เกิดการเจริญอิทธิบาท 4 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลดี จำเป็นต้องอบรมจากภายใน ด้วยการฝึกหัดเจริญอิทธิบาทตามหลักการของการทำสมาธิ เพราะตราบใดที่เราตั้งใจว่าจะเจริญอิทธิบาทเพื่อใช้ในการทำงานอย่างใดก็ตามเราจะแน่ใจได้อย่างไรว่าจุดเริ่มต้นของการเจริญอิทธิบาทนั้นถูกต้องและดีงาม และเป็นการเจริญอิทธิบาท 4 อยู่จริง มิใช่เป็นไปเพื่อการสร้างหรือทำให้ค้นหาพอกพูนขึ้นในจิตใจ เนื่องด้วยว่าแรงจูงใจในการกระทำของมนุษย์นั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ความพอใจ ชอบใจ ยินดี อยาก รักใคร่ ต้องการที่ไม่ดี ไม่สบายใจ ไม่เกื้อกูลเป็นอกุศล เรียกว่าค้นหา 2) ความพอใจ ชอบใจ ยินดี อยาก รักใคร่ ต้องการ ที่ดีงาม สบาย เกื้อกูล เป็นกุศลเรียกว่า ฉันทะ ซึ่งจุดประสงค์ของการกระทำทั้งฝ่ายของค้นหาและฉันทะนั้นก็

แตกต่างกันออกไป คือต้นหามุ่งประสงค์เวทนา และจึงต้องการสิ่งสำหรับเอามาเสพเสวย เวทนา หรือสิ่งที่จะปรนเปรอตนเอง ต้นหาอาศัยวิชาคอยหล่อเลี้ยงและให้ออกาส พัวพันเกี่ยวเนื่องอยู่กับเรื่องของตน เอาอัตตาเป็นศูนย์กลาง และนำไปสู่ปริเยสนา หรือการแสวงหา ส่วนฉันทะมุ่งประสงค์ในอัตตะคือตัวประโยชน์ หมายถึงสิ่งที่มีคุณค่าแท้จริงต่อชีวิต คล้ายกับปัจจุบันที่เรียกว่าคุณภาพชีวิต และจึงต้องการความจริง สิ่งที่ดีงาม หรือภาวะที่ดีงาม ฉันทะก่อตัวขึ้นจากโยนิโสมนสิการ คือความรู้จักคิดหรือคิดถูกวิธี คิดตามสภาวะและเหตุผล เป็นภาวะกลาง ๆ ของธรรม ไม่ผูกพันกับอัตตา และนำไปสู่อุตสาหะ หรือวิริยะ คือทำให้เกิดการกระทำ โดยเฉพาะกับผู้ที่เริ่มจะเจริญอิทธิบาทในชีวิตประจำวันเป็นครั้งแรกก็ควรอย่างยิ่งที่จะฝึกฝนจากการเจริญอิทธิบาทให้่องงามในจิตใจเป็นอันดับแรก เพื่อที่ว่าเราจะสามารถเจริญอิทธิบาทที่เป็นอิทธิบาทโดยแท้ ไม่ใช่เพียงแค่สั่งสมหรือพอกพูนซึ่งต้นหา

อีกประการหนึ่งการฝึกเจริญอิทธิบาทด้วยหลักการของการเจริญสมาธิ เป็นการฝึกฝนให้เกิดปัญญาจากประสบการณ์จริงของเรา ไม่ใช่ปัญญาที่เกิดจากการฟัง การคิด เพราะบางทีปัญญาที่เกิดจากการฟังการคิดเหล่านี้ จะทำให้การเจริญอิทธิบาท 4 ไม่สามารถเกิดขึ้น จึงได้เป็นเพียงแค่การได้ยินหลักการว่าต้องทำอย่างนี้ ต้องเจริญแบบนี้ แล้วเข้าใจว่าตอนนี้ได้เริ่มทำแล้ว หากที่จริงแล้วกระบวนการเจริญอิทธิบาทยังเพียงแค่วนเวียนอยู่ในหัว ในสมอง ในจิตใจ อันเป็นเพราะได้ฟังมาเยอะ และนำมาคิดตามว่าการเจริญอิทธิบาทเป็นสิ่งดีงาม และสมควรกระทำ แต่ยังไม่ได้ลงมือกระทำจริง ๆ อย่างถูกต้อง การเจริญอิทธิบาท 4 แบบนี้เป็นเพียงแค่เขาว์ปัญญาหรือการเล่นเกมทางความคิดเท่านั้น ไม่ใช่การลงมือทำ จึงไม่อาจที่จะส่งผลดีงามในชีวิตได้จริง การเจริญอิทธิบาท 4 ในระดับของ จินตามยปัญญา หรือสุตมยปัญญา ยังไม่ใช่การเจริญอิทธิบาทที่ถูกต้อง จำเป็นต้องอาศัยภาวนามยปัญญา คือปัญญาที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติให้รู้จากประสบการณ์ของตนเองจึงจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม วิธีเจริญอิทธิบาท 4 พระพุทธเจ้าตรัสพัวพันไว้กับเรื่องสมาธิอยู่เสมอ ฉะนั้นแล้วการเจริญอิทธิบาท 4 ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดก็ควรต้องเริ่มจากการฝึกควบคู่กับการฝึกสมาธิก่อน อนึ่ง สมาธิจากอิทธิบาท 4 จะเกิดมีควบคู่ไปด้วยกันกับความเพียรพยายาม ที่เรียกว่า ปธานสังขาร แปลว่าสังขารที่เป็นตัวความเพียร หรือความเพียรที่เป็นเครื่องปรุงแต่ง ความเพียรที่เป็นแรงสร้างสรรค์ หรือความเพียรสร้างสรรค์

2. หลักการ และกระบวนการสร้างความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดของรอนดา เบิร์น

กฎแรงดึงดูดมีหลักการที่ว่า สิ่งที่เหมือนกันจะถูกดึงดูดเข้าหากัน ขยายความได้ว่าสิ่งที่เหมือนกับสิ่งที่เราคิด ไม่ว่าจะเป็นชุดความคิดที่มีลักษณะเหมือน ๆ กัน เหตุการณ์ในทำนองเดียวกับความคิดของเรา จะถูกดึงดูดเข้ามาหาตัวเรา และเกิดขึ้นอย่างแน่นอนในทุกเหตุการณ์ หลักการคิดที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จดังใจคือ เมื่อเราคิดถึงสิ่งที่เราต้องการ และตั้งใจจดจ่ออยู่กับสิ่งนั้นอย่างเต็มที่ เท่ากับว่าเรากำลังเรียกหาสิ่งนั้นด้วยพลังอันแรงกล้าที่สุด กฎแรงดึงดูดจะมอบสิ่งที่เราต้องการให้ทุกครั้งไป หากเราป้อนความคิดที่อยากได้รถยนต์คันใหม่ป้ายแดง 1 คัน เข้าไปในจิตใจ คิดซ้ำ ๆ บ่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง ด้วยอารมณ์เข้มข้น จิตใต้สำนึกจะสร้างพลังผลักดันออกไปดึงดูดข้อมูล โอกาส ช่องทาง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กักเก็บอยู่ในพลังที่ก่อกำเนิดสรรพสิ่งเพื่อชักนำให้เราได้รมาในที่สุด

แต่ในทางกลับกันหากมัวแต่หมกมุ่นอยู่กับการนิินทา ตำหนิ หรือบ่น อาฆาตพยาบาท โกรธ เคียดแค้น หรือเฝ้าแต่ติดตามข้อมูลข่าวสารร้าย ๆ ที่ทำให้จิตใจหดหู่ ไม่แจ่มใสข้อมูลเหล่านี้เมื่อนำเข้าสู่จิตใจ จะมีการตกผลึกสู่จิตใต้สำนึกโดยไม่รู้ตัว จนบางครั้งเราคิดว่าลืมเรื่องนั้นไปแล้ว แต่จิตใต้สำนึกนำไปดำเนินการต่อ โดยนำไปสร้างพลังดึงดูดเหตุการณ์ทำนองเดียวกัน หรือใกล้เคียงให้เกิดเป็นรูปธรรมขึ้นอีกครั้งหนึ่งกับเจ้าของข้อมูลนั้น

กระบวนการสู่ความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน (รอนดา เบิร์น, 2560) คือ

1. การขอในสิ่งที่ตนปรารถนา ขั้นแรกของวิธีการสู่ความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดคือการร้องขอต่อจักรวาล ต่อชุมพลังงานที่ก่อกำเนิดทุกสรรพสิ่ง เรียกร้องในสิ่งที่ตนเองปรารถนา โดยมีการเปรียบเปรยไว้กับนิทานเรื่องอาละดินกับตะเกียงวิเศษไว้ว่า จักรวาลนี้เปรียบเสมือนยักษ์จินี ตัวเรคืออาละดินผู้ร้องขอต่อยักษ์ แต่จะพิเศษกว่าที่อาละดินสามารถร้องขอได้เพียงสามครั้ง แต่เราจะสามารถร้องขอต่อจักรวาลนี้ได้โดยไม่จำกัด จักรวาลจะติดตามรับใช้เรา และไม่ตั้งคำถามต่อคำสั่งของเรา พร้อมหยิบยื่นทุกอย่างให้ตามที่เราขออย่างไม่มีเงื่อนไข

กฎแห่งแรงดึงดูดตอบสนองต่อความคิดซ้ำ ๆ ที่อยู่ในใจของเรา แม้การขอนั้นจะเป็นการขอที่จำเพาะเจาะจงมากเท่าไรก็ตาม แต่ก็จะได้รับสิ่งนั้นอย่างแน่นอน เราสามารถนำไปใช้ได้กับทุกเรื่องที่ปรารถนา ไม่ว่าจะเป็นรถคันใหม่ บ้านหลังใหม่ การงาน การเลื่อนตำแหน่ง

การค้า การลงทุน ความรัก ความร่ำรวย โชคลาภ การศึกษา การสอบแข่งขัน หรือแม้กระทั่ง
ปรารถนาสุขภาพที่ดี (สม สุจิรา, 2556)

แต่สิ่งสำคัญของขั้นตอนนี้คือการตรึงนึกคิดที่ชัดเจน ความต้องการทั้งหลายต้องชัดเจน
สำหรับตัวเราเอง ถ้าคิดไม่ชัดเจน กฎแห่งแรงดึงดูดก็ไม่สามารถนำสิ่งที่ต้องการมาให้ได้
เพราะเรากำลังส่งคลื่นความถี่ที่ผสมปนเป และสิ่งที่ดึงดูดมาได้ก็จะเป็นสิ่งที่ผสมปนเป การ
ขอนับเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการสร้างความสำเร็จ

2. การเชื่อมั่นว่าสำเร็จแล้ว

ขั้นตอนที่ 2 ของกระบวนการสร้างความสำเร็จตามกฎหมายแรงดึงดูดคือความเชื่อว่าจะได้รับ
สิ่งที่ปรารถนามาแล้ว ในขณะที่เรากำลังได้ครอบครองสิ่งนั้นอยู่ โดยให้มองว่าสิ่งที่เราต้องการ
เป็นของเราแล้ว รับรู้ว่ามันจะมาหาเราในยามที่เราต้องการ อย่าคิดว่าตัวเองยังขาดสิ่งนั้น ให้
คิดเสมอว่าสิ่งนั้นเป็นของเรา เราเป็นเจ้าของ และกำลังครอบครองมันอยู่

วิธีการคือต้องทำ พูด และคิด รวบรวมว่าได้รับสิ่งที่ต้องการอยู่ในขณะนี้ นั่นเป็นไปตาม
ความเชื่อของกฎแรงดึงดูดที่ว่า หากเปรียบเทียบเป็นกระจกเงาบานหนึ่ง และกฎแห่งแรง
ดึงดูดจะสะท้อนความคิดหลักของเรากลับมา ซึ่งการคิดว่าเรากำลังได้รับสิ่งนั้น กฎแห่งแรง
ดึงดูดย่อมสะท้อนสิ่งที่คิดกลับมายังต้นทางคือผู้คิดได้ แต่ถ้าคิดแต่อย่างขาดสิ่งนั้นสิ่งนี้ กฎแห่ง
แรงดึงดูดก็จะดึงดูดความขาดแคลนสิ่งนั้น ๆ ต่อไปอีก ซึ่งหมายความว่าถ้าจะไม่มีวันได้สม
ปรารถนา

ฉะนั้น จึงต้องเชื่อว่าจะได้รับสิ่งนั้นแล้วออกไป เพื่อชักนำภาพเหล่านั้นกลับมาสู่ชีวิต เมื่อ
ทำได้แบบนี้แล้ว กฎแห่งแรงดึงดูดก็จะทำงานในการนำพาสภาพการณ์ ผู้คน และเหตุการณ์
ต่าง ๆ มาให้ได้รับ

3. รู้สึกว่าได้รับสิ่งนั้นมาแล้ว

ขั้นที่ 3 ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการสร้าง นั่นคือการรับ คือเริ่มรู้สึกปลาบ
ปลื้มยินดีแบบเดียวกับที่เราารู้สึกว่าสิ่งนั้นเกิดขึ้นจริง ๆ ในขั้นตอนนี้เงื่อนไขที่สำคัญที่สุดคือต้อง
รู้สึกดี ๆ และมีความสุข เพราะในขณะที่รู้สึกดีนั้น เรากำลังนำพาตัวเองเข้าไปอยู่ในคลื่นความถี่
เดียวกับที่เราต้องการ ซึ่งเป็นวิถีทางแห่งความสำเร็จตามกฎหมายแรงดึงดูด

วิธีช่วยที่จะทำให้สามารถรู้สึกได้ว่าเราได้รับสิ่งที่ต้องการมาแล้วคือต้องศึกษาหาข้อมูล
ในเรื่องนั้น ๆ อย่างจริงจัง หาทางเข้าไปสัมผัสกับประสบการณ์ในลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งที่เรา

ต้องการ เพื่อให้เกิดความรู้สึกแนบแน่น เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสิ่งที่ต้องการ อย่างเช่นอยากได้รถคันหนึ่ง ก็ให้ไปลองนั่งหรือไปสัมผัสดูกับของจริง อยากมีบ้านในฝันสักหลัง ก็ให้เปิดดูรูปบ้านบ่อย ๆ หรือลองเข้าไปในบ้านหลังนั้น หรือทำอะไรก็ได้ที่จะช่วยทำให้เกิดความรู้สึกว่าเรามีสิ่งนั้นอยู่ในขณะนี้ แล้วจดจำความรู้สึกนั้นไว้ อะไรก็ตามที่ทำได้เพื่อบรรลุในผลนั้น จะช่วยให้เราดึงดูดสิ่งนั้นเข้ามาหาจริง ๆ

เมื่อเรารู้สึกทราบว่าเรามีสิ่งนั้นแล้วในขณะนี้ และความรู้สึกนั้นช่างเป็นจริงเหมือนกับว่าเราได้รับสิ่งนั้นมาแล้ว เราเชื่อว่าเราได้รับ ในที่สุดเราจะได้รับมันจริงตามกฎแห่งแรงดึงดูด

3. เปรียบเทียบหลักการ กระบวนการและวิธีการในการสร้างความสำเร็จตามหลักอิทธิบาทสี่กับความสำเร็จตามกฎแห่งแรงดึงดูดของรอนดา เบิร์น

กระบวนการสู่ความสำเร็จตามหลักอิทธิบาท 4 และกฎแห่งแรงดึงดูดนั้น มีความแตกต่างกันในด้านของรายละเอียดอยู่บ้าง ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. อิทธิบาท 4 มุ่งเน้นการพึ่งตนเอง การลงมือทำเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ในขณะที่กฎแห่งแรงดึงดูดมีการอาศัยพลังงานลึกลับ ที่เรียกว่าพลังจักรวาล แม้ไม่ได้อธิบายชัดเจนว่าพลังจักรวาลหมายถึงอะไร แต่สามารถตีความไปได้ถึงพลังงานจากสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งอาจจะเป็นเทวดาสี่ศักดิ์สิทธิ์ หรือพระเจ้าผู้สร้าง ดังที่ เจมส์ เรย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือเดอะซีเคร็ตว่า “คุณก็มีจักรวาลเป็นยักษ์จินี ซึ่งมีชื่อเรียกขานกันไปต่าง ๆ นานา มาแต่ไหนแต่ไร ทั้งเทวดาประจำตัว และตัวตนชั้นสูงขึ้นไปของคุณ หรืออะไรก็ตาม เราจะเรียกมันว่าอะไรก็ได้ และคุณก็เลือกชื่อที่เหมาะสมใจคุณที่สุด แต่ทุกศาสนาและปรัชญาความเชื่อบอกเราว่า ยังมีอะไรบางอย่างที่ยิ่งใหญ่กว่าตัวเรามากนัก”

2. อิทธิบาท 4 ให้ความสำคัญทั้งกับความคิดอันเป็นแรงขับเคลื่อนในใจ บวกกับการลงมือทำ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ในขณะที่กฎแห่งแรงดึงดูดให้ความสำคัญกับความคิดมากกว่าการลงมือทำ เพราะกฎแห่งแรงดึงดูดเชื่อว่าความคิดมีอำนาจมาก เมื่อคิดอย่างจดจ่ออยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็สามารถดึงดูดสิ่งนั้นมาให้เราได้ โดยบางขณะไม่ต้องลงมือทำเป็นกิจจะลักษณะด้วยซ้ำ

3. อิทธิบาท 4 มีกระบวนการที่เป็นระบบมากกว่ากฎแห่งแรงดึงดูด กล่าวคือมีกระบวนการที่กล่าวถึงการจดจ่ออยู่กับงานอย่างมีสติ รวมไปถึงให้มีการทบทวนตรวจสอบมันปรับปรุงอยู่เสมอ แม้ภายหลังงานนั้นได้สำเร็จลุล่วงไปแล้ว นั่นทำให้ความสำเร็จนั้นสามารถอยู่กับเราได้

ยาวนานยิ่งขึ้น เป็นความสำเร็จที่ยั่งยืน ในขณะที่กระบวนการของกฎแรงดึงดูดครอบคลุมเพียงแค่อันตะ และวิธีะ เมื่อเทียบกับอิทธิบาท 4 ไม่มีในส่วนของจิตตะ และวิมังสา

4. เป้าหมายของกฎแรงดึงดูดมุ่งเน้นความสำเร็จในทางโลก ฉะนั้นจึงเป็นการปรนเปรอและสร้างสมกิเลสให้พอกพูนมากยิ่งขึ้น ในขณะที่อิทธิบาท 4 มุ่งหวังความสำเร็จทั้งทางโลกและทางธรรม จึงเน้นย้ำการใช้ชีวิตในทางโลกอย่างมีสติ เพื่อให้ส่งเสริมและเกื้อกูลต่อการพัฒนาในทางธรรมไปด้วย

อภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาหลักการและกระบวนการสร้างความสำเร็จตามหลักพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาหลักการและกระบวนการสร้างความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดของรอนดา เบิร์น 3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักการ กระบวนการและวิธีการในการสร้างความสำเร็จตามหลักอิทธิบาทสี่กับความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดของรอนดา เบิร์น ผลการวิจัยพบว่า อิทธิบาท 4 เป็นคุณธรรม 4 ประการที่เป็นฐานนำไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ฉันทะ ความพอใจ ความพึงใจที่จะกระทำการใด ๆ เพื่อให้ได้รับผลสำเร็จตามปรารถนา 2) วิริยะ ความเพียร คือมีความขยันหมั่นเพียรที่จะกระทำการใด ๆ ที่ได้ตั้งปรารถนาไว้แล้ว และได้มีความพอใจ พึงใจ กระทำแล้วให้สำเร็จลุล่วงตามปรารถนา 3) จิตตะ จิตจดจ่อ คือมีสติ มีสมาธิ ในการที่จะกระทำการใด ๆ ที่ตั้งปรารถนาไว้แล้วได้มีความพอใจพึงใจก่อกิจกรรมนั้นแล้วได้ใช้ความเพียรพยายามแล้ว ก็ต้องใช้กำลังใจ กำลังความคิด กำลังสติปัญญา และสมาธิ ไม่หันเหไปทางอื่น การกระทำการนั้น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปตามปรารถนา 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง ทดสอบ ทดลอง พินิจพิจารณา เมื่อกระทำสิ่งใด ๆ แล้วย่อมประสบปัญหาใหญ่บ้างเล็กน้อย ก็ต้องใช้ความใคร่ครวญพิจารณาถึงปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นด้วยอุบายปัญญา ตั้งข้อสมมติฐานเป็นเหตุ เพื่อที่จะหาปัจจัยองค์ประกอบในสิ่งที่ตนรู้มาเป็นข้อเปรียบเทียบเชิงกระทบ เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และทำการทดสอบทดลอง สามารถให้ผลได้จริงตามที่ตั้งข้อสมมติหรือไม่ กระทำซ้ำแล้วซ้ำอีกจนมีความแน่ใจ จนสามารถประสบกับความสำเร็จได้ตามปรารถนาตั้งใจ อิทธิบาททั้ง 4 ข้อ เป็นทฤษฎีที่สมบูรณ์แบบที่พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงไว้เป็นแนวทางให้เกิดความสำเร็จ เป็นแนวป้องกันอันตรายที่จะเกิดในการทำงาน แนวทางเหล่านี้

จะไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ เลย หากผู้ปฏิบัติไม่รับนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและครบถ้วน เมื่อปฏิบัติอย่างจริงจังย่อมประกันได้ถึงผลที่พึงมาเป็นแน่แท้

ในส่วนของกฎแรงดึงดูดนั้น มีหลักการว่าสิ่งที่เหมือนกันจะถูกดึงดูดเข้าหากัน ขยายความได้ว่าสิ่งที่เหมือนกับสิ่งที่เราคิด ไม่ว่าจะเป็นชุดความคิดที่มีลักษณะเหมือน ๆ กัน เหตุการณ์ในทำนองเดียวกับความคิดของเรา จะถูกดึงดูดเข้ามาหาตัวเรา และเกิดขึ้นอย่างแน่นอนในทุกเหตุการณ์ กระบวนการสร้างกฎแรงดึงดูดประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ คือ ขอในสิ่งที่ตนปรารถนา เชื่อว่าเราได้ของสิ่งนั้นมาแล้ว และรับรู้ถึงความรู้สึกของการได้ครอบครองอย่างเป็นสุข คิดบวกเพียงด้านเดียว ไม่เผื่อใจยอมรับในสิ่งที่ไม่สมหวัง ฉะนั้นการจะประสบความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดจำเป็นต้องปรับความคิดให้คิดแต่เรื่องที่ต้องการในด้านบวก ในเชิงสร้างกำลังใจ เพื่อให้ทำให้กฎแรงดึงดูดได้ทำงานดึงดูดสิ่งที่ต้องการเข้ามา แต่ปัญหาอยู่ที่ว่าคนส่วนใหญ่ชอบคิดถึงสิ่งที่ตนเองไม่ต้องการ และนั่นเป็นเหตุที่ทำให้ตนเองต้องวนมาเจอกับสิ่งนั้นครั้งแล้วครั้งเล่า กฎแรงดึงดูดไม่คำนึงว่าเราจะมองอะไรดีหรือร้ายอย่างไร ไม่สนว่าเราต้องการหรือไม่ต้องการสิ่งนั้น กฎนี้จะมีปฏิกิริยาตอบสนองกับความคิดของเราเท่านั้น เพราะฉะนั้น ถ้าเรากำลังกังวลใจเรื่องหนี้สินท่วมหัว นั่นคือเรากำลังกระจายสัญญาณออกไปเรากำลังยืนยันสิ่งนี้ให้กับตนเอง และเป็นสิ่งที่เราจะได้รับเพิ่มเข้ามา กฎแรงดึงดูดเป็นกฎธรรมชาติ ไม่จำเพาะเจาะจงตัวบุคคล ไม่จำแนกดีชั่ว หากจะรับความคิดของเรา และสะท้อนความคิดนั้นกลับมาในรูปแบบของประสบการณ์ชีวิต กฎแรงดึงดูดเพียงแค่มอบสิ่งที่เราคิด ไม่ว่าจะเป็นอะไร (วิชิต ฐรีพิบูลย์, 2553)

เมื่อนำหลักอภิปาธ 4 มาเปรียบเทียบกับทฤษฎีเรื่องของกฎแรงดึงดูดพบว่าความแตกต่างของอภิปาธ 4 และกฎแรงดึงดูด ประกอบไปด้วย อภิปาธ 4 มุ่งเน้นการพึ่งตนเองในขณะที่กฎแรงดึงดูดมีการหวังพึ่งพลังงานลึกลับบางอย่างที่เรียกว่าพลังจักรวาล นอกจากนี้อภิปาธ 4 มีกระบวนการของการตรวจสอบ ทบทวน ไตร่ตรองอยู่เสมอ ทำให้ความสำเร็จนั้นยืนยาว ในขณะที่กฎแรงดึงดูดไม่มีกระบวนการตรวจสอบงานที่สำเร็จแล้ว กระบวนการของกฎแรงดึงดูดเมื่อเทียบกับอภิปาธ 4 เทียบได้กับฉันทะ และวิริยะเท่านั้น ในส่วนของจิตตะ และวิมังสานั้นไม่มี และที่สำคัญกฎแรงดึงดูดมุ่งเน้นความสำเร็จในทางโลก ให้มีความปรารถนาอยากได้ใคร่มีจึงเป็นการสร้างสมกิเลสให้พอกพูนมากยิ่งขึ้น ในขณะที่อภิปาธ 4 มุ่งหวังความสำเร็จทั้งทางโลกและทางธรรม จึงเน้นย้ำการใช้ชีวิตในทางโลกอย่างมีสติ เพื่อให้ส่งเสริม

และเกื้อกูลต่อการพัฒนาในทางธรรมไปด้วย แต่ไม่ว่าจะเป็นอิทธิบาท 4 หรือกฎแรงดึงดูด หากนำไปใช้อย่างจริงจังตั้งใจและใช้ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม โดยมีสัมมาทิฐิเป็นตัวนำ ก็ย่อมสามารถคาดหวังความสำเร็จได้ด้วยกันทั้งสิ้น (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2543)

สรุป

กระบวนการสู่ความสำเร็จตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบไปด้วย 1) ฉันทะ ความพอใจ คือความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ 2) วิริยะ ความเพียร ความพยายาม เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย 3) จิตตะ คือตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำในสิ่งนั้นด้วยความคิด เอา จิตฝึกใฝ่ไม่ปล่อยให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือทดลอง คือหมั่นใช้ ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง ในส่วนของกฎแรงดึงดูดมีความเชื่อว่าเมื่อเราคิดอย่างไรระยะนั้นจึงต้องคิดถึงสิ่งที่ต้องการอยู่เสมอ โดยกระบวนการคิดเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จตามกฎแรงดึงดูดประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอนคือ 1) ขอ คือการร้องขอต่อจักรวาลในสิ่งที่ต้องการ 2) เชื่อ ต้องเชื่อว่าได้สิ่งนั้นมาแล้ว 3) รับ ต้องมีความรู้สึกมีความสุขราวกับเรามีสิ่งนั้นอยู่จริง ๆ ความแตกต่างของอิทธิบาท 4 และกฎแรงดึงดูด ประกอบไปด้วย อิทธิบาท 4 มุ่งเน้นการพึ่งตนเองในขณะที่กฎแรงดึงดูดมีการหวังพึ่งพลังงานลึกลับ นอกจากนี้อิทธิบาท 4 มีกระบวนการของการตรวจสอบ ทบทวน ไตร่ตรองอยู่เสมอ ทำให้ความสำเร็จนั้นยืนยาว ในขณะที่กฎแรงดึงดูดไม่มีกระบวนการดังกล่าว และที่สำคัญกฎแรงดึงดูดมุ่งเน้นความสำเร็จในทางโลก ฉะนั้นจึงเป็นการสร้างสมกิเลสให้พอกพูนมากยิ่งขึ้น ในขณะที่อิทธิบาท 4 มุ่งหวังความสำเร็จทั้งทางโลกและทางธรรม จึงเน้นย้ำการใช้ชีวิตในทางโลกอย่างมีสติ เพื่อให้ส่งเสริมและเกื้อกูลต่อการพัฒนาในทางธรรมไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ไม่ว่าจะเป็นหลักอิทธิบาท 4 หรือกฎแรงดึงดูด หากผู้ปฏิบัติลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ก็สามารถหวังผลซึ่งความสำเร็จได้ไม่ยาก ซึ่งต้องอาศัยความมีใจรัก และมุ่งมั่นพยายามอย่างไม่ลดละ ต้องไม่ถอดใจหรือทิ้งความฝันไปเสียก่อน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

อิทธิบาท 4 และกฎแรงดึงดูดมีความสำคัญอย่างมากในฐานะเครื่องมือหรือแนวทางในการสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้น หากเป็นไปได้ควรมีการศึกษาลงลึกถึงการนำหลักทั้ง 2 ไปใช้สร้างความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่งอย่างจริงจัง เช่น ศึกษาการใช้หลักอิทธิบาท 4 สร้างความสำเร็จในการทำงาน หรือ การใช้กฎแรงดึงดูดสร้างสำเร็จในชีวิตคู่ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2543). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 9), กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2550). พุทธธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 11), กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รอนดา เบิร์น. (2560). เดอะซีเคร็ต. (พิมพ์ครั้งที่ 100), กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- วิศิษฐ์ ศรีพิบูลย์. (2553). Law of Attraction พลั้งเนรมิต. (พิมพ์ครั้งที่ 14), กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นานาสวิท บริษัทนานา สวิท จำกัด.
- สม สุจิรา. (2556). เดอะท้อปพาวเวอร์ พลั้งจิตใต้สำนึก พลั้งสู่ความสำเร็จ. (พิมพ์ครั้งที่ 4), กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ธรรมะ อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.